

Preek over Handelingen 20: 17-38, Efeziërs 6: 10-20 HSV

Broeders, zusters, gemeente,

In de preek van vorige week heb ik met u stilgestaan bij Handelingen 19. We hebben gezien hoe Paulus in Efeze kwam, daar te maken kregen met heftige tegenstand van de zilversmid Demetrius, die een handeltje in tempeltjes van Artemis had, en daar een aardige boterham mee verdiende. Maar nadat mensen tot geloof kwamen in Christus nam de belangstelling voor de tempeltjes af. Ondanks de tegenstand ging er een geweldig getuigenis uit van die gemeente in Efeze. Na drie jaar vervolgt Paulus zijn zendingsreis in de wetenschap dat het niet lang meer zal duren of hij zal gevangen genomen worden. Vandaar dat hij de oudsten van Efeze nog een keer wil ontmoeten. Dat gebeurt op het strand van Milete. We hebben het gelezen in Handelingen 20. Een hartverscheurend moment. De oudsten waren zich bewust dat dit de laatste keer zou zijn dat ze Paulus zouden zien. Hij zou gevangen genomen worden en uiteindelijk in gevangenschap sterven. Paulus waarschuwt de leiders ernstig. Er gaan grimmige wolven de gemeente binnenkomen. Dat is dus dreiging van buitenaf. En er zullen van binnenuit dwaalleraren opstaan uit eigen kring die de gelovigen zullen verleiden. En daarom roept hij de leiders op tot waakzaamheid. Waakt dan!

Na deze woorden knielen de mannen daar op het strand neer en huilend namen ze afscheid van hun geliefde leermeester.

Niet lang daarna is Paulus inderdaad gevangen genomen. En hoe verschrikkelijk die gevangenschap ook geweest zal zijn voor Paulus, hij kreeg daar volop de gelegenheid om brieven te schrijven. Brieven die nu, bijna tweeduizend jaar later, nog altijd duizenden mensen stimuleren om Jezus te volgen en te dienen. Hij zal zich vast niet bewust geweest zijn hoeveel vrucht hij heeft mogen dragen juist nu hij een 'gezant in ketenen' is, zoals hij zichzelf noemt in Efeziërs 6.

En daar in die gevangenschap schreef Paulus dus ook zijn geliefde gemeente waar hij drie jaar lang intensief heeft mogen werken. De brief is waarschijnlijk later dienst gaan doen als rondzendbrief. En dat kon ook mooi. De brief bevat veel onderwijs dat ook voor andere gemeenten van betekenis mag zijn.

Op het strand van Milete had Paulus de oudsten al gewaarschuwd dat de gemeente met gevaren te maken zou krijgen. Gevaren van buitenaf en van binnenuit. Nu in

Efeziërs 6, het gedeelte over de wapenrusting, wijst hij op de geestelijke oorzaak, achter die bedreiging. We hebben in de gemeente te maken met Gods tegenstander en zijn helpers. Die helpers worden overheden, machten, wereldbeheersers, boze geesten in de hemelse gewesten genoemd. Naar mijn idee moeten we daar niet in lezen dat er allerlei soorten boze geesten zijn, maar dat deze geesten op verschillende manieren werkzaam zijn. De duivel en zijn helpers ontkennen zou heel naïef zijn. En daarom is het goed om waakzaam te zijn. Maar we hoeven niet bang te zijn. We zijn namelijk in Christus. Hij die in ons is, is veel sterker dan hij die in de wereld is. Degene die bij ons is, is de Here Jezus, en Hij heeft alle macht in hemel en op aarde. Maar daarom is wel goed om er bewust van zijn dat er iemand is die het op ons gemunt heeft. De duivel is realiteit. Paulus noemt hem hier 'diabolos'. Dat betekent zoiets als uiteenwerper, lasteraar. Paulus waarschuwt daarvoor in dit gedeelte. Om weerstand te bieden aan deze lasteraar is het van belang dat we zijn methoden kennen. Welke verleidingen van de duivel komen we zoal tegen in de Bijbel?

Het eerste dat ik zou willen noemen is dat hij van God een karikatuur maakt! Die tactiek was in het paradijs al succesvol. *"Heeft God niet gezegd dat je van geen enkele boom mag eten? Integendeel, God weet dat jullie ogen zullen opengaan zodra je daar van eet"*. De duivel stelt God anders voor dan Hij is, en op die manier maakt hij Adam en Eva wijs dat God hen wil klein houden in plaats van dat ze zich ontwikkelen. Zo is de duivel nog altijd actief. Hij wil je bijvoorbeeld wijs maken dat je niet goed genoeg bent om bij God te komen, dat God niet van je houdt, of juist het tegenovergestelde, dat je zo goed bent dat je geen verlossing nodig hebt. Hij maakt van God een karikatuur, met als enige doel om je bij Hem vandaan te trekken.

Een tweede tactiek is halve waarheden voorspiegelen. God wil heel graag dat wij als mensen tot ontplooiing komen en ook dat wij ons vrij en geliefd weten. Dat is helemaal waar. Maar de leugen is dat die vrijheid ervaren wordt door Gods goede geboden overboord te gooien en je eigen hart te volgen. Doe wat je wilt, leef zoals je wilt, wees vrij door je eigen gedachten te volgen. En laat je vooral niets gezeggen door God, door Zijn woord, of door broeders en zusters die je gegeven zijn om dicht bij God te blijven. Want je denkt eigen baas te zijn en het beter te weten dan God. God wil dat je vrij bent, maar het is juist zo dat die vrijheid ervaren wordt binnen zijn beschermende geboden en niet door die geboden overboord te gooien.

Een derde tactiek is het zaaien van verdeeldheid. Verdeeldheid tussen God en ons. Hij weet maar al te goed, als het lukt om jou tot zonde te verleiden dat dit onmiddellijk van invloed is op je relatie met God. Dat voel je, dat weet je. Wie gezondigd heeft kan God niet zomaar onder ogen komen. Het is goed dat je beseft dat de duivel lol beleeft als het hem lukt om jou Gods geboden te laten overtreden.

Maar hij zaait ook verdeeldheid tussen gelovigen. En daarvoor gebruikt hij bijvoorbeeld valse leraren. Zodra valse leraren voet aan de grond krijgen in de gemeente ontstaat er partijschap. Gemeenteleden scharen zich achter de leer van de boodschapper en de eenheid van de gemeente is in het geding. Er ontstaat partijschap, achterdocht, boosheid en verbittering. En daardoor verzwakt het getuigenis naar buiten. Gemeenteleden die in ernstige zonde leven, of gemeenteleden die rollebollend over straat ruziën zijn een antireclame voor de gemeente en dus ook een antireclame voor het Evangelie. We weten nu wie daar achter zit!

Een laatste tactiek die ik wil noemen is die van beschuldigen. De duivel beleeft er plezier aan als het hem lukt om gelovigen wijs te maken dat ze 'slechte christenen' zijn. Hij fluistert je als het ware in dat jij, met jouw zondige gedachten, met jouw klein-geloof, jij met je zwakke gebedsleven, voor God een nietsnut bent. De duivel wordt niet voor niets de aanklager genoemd. Daar is hij een kei in. Als het hem lukt jou zo negatief over jezelf en je geloof te laten denken dan zal hij niet kunnen tegenhouden dat je in de hemel komt, daar staat Jezus heus wel garant voor. Niet de grootte van jouw geloof redt je, maar de grootte van Jezus' offer. Maar de duivel kan er wel voor zorgen dat je nauwelijks vreugde in je geloof beleeft of dat je vrucht draagt voor Hem. Daarmee zal hij tegenhouden dat anderen de uitwerking van het Goede Nieuws van Jezus waarnemen. En dat wil hij. Mensen weg houden bij het Evangelie. Daarbij is beschuldigen een sterk wapen.

Paulus wil in zijn brief aan de Efeziërs en ook de andere gemeenten en uiteraard ook ons waarschuwen voor deze gevaren. En dat gaat hij uitleggen met het voorbeeld van een Romeins soldaat. Mogelijk heeft Paulus, terwijl hij dit schrijft, een Romeinse bewaker voor z'n neus en gebruikt hij dit als voorbeeld.

Het is allereerst heel belangrijk dat we ons realiseren wat Paulus niet zegt! Hij zegt niet dat wij de duivel moeten aanvallen, of verslaan. Het is een ernstige misrekening als we denken dat we ons op het oorlogspad moeten begeven of zo. Ik ben dat wel

tegengekomen. Christenen die menen dat wij gebied moeten veroveren op de duivel, door bijvoorbeeld de geestelijke situatie van een stad of gebied in kaart te brengen en deze met gebed te bestrijden. De Bijbelse basis voor dergelijke activiteiten zijn nogal wankel. Vanuit Amerika overgewaaiden boeken van Frank Peretti hebben mensen bewust gemaakt van de werkelijkheid van de wereld van demonen, maar om op deze romans een theologie te bouwen lijkt me nogal dubieus.

Paulus heeft het hier niet over veroveren, maar over standhouden. Staande blijven, weerstand bieden, je opstellen en sterk zijn in de Here. En de wapens die hij aanreikt in de wapenrusting zijn verdedigingswapens, wapens ter bescherming. Christus is onze krachtbron en Hij verschaft wat nodig is om staande te blijven in de dag van het kwaad (de boze dag NBG). Dat is het doel: dat we staande blijven in de positie die we als christen ontvangen hebben, meer niet!

Wat met die boze dag bedoeld wordt daar wordt wel verschillend over gedacht. Sommigen menen dat hiermee een tijd van verdrukking bedoeld wordt, die vooraf gaat aan de wederkomst van Christus. Anderen wijzen op de sterfdag van de gelovige. Wat mij betreft betrekken we het op ieder moment dat de duivel probeert ons van God weg te houden.

Laten we de onderdelen van de wapenrusting die Paulus noemt maar eens gaan bekijken. Allereerst noemt hij de gordel van de waarheid. Sommigen wijzen bij de waarheid op het woord van God. Dat is op zich niet onjuist natuurlijk. Gods woord is de waarheid, maar dat woord komt verder op in de wapenrusting, bij het zwaard, aan de orde. Daarom ligt het meer voor de hand dat het hier gaat om je eigen houding. Je biedt weerstand door waarheid te spreken en geen leugen. Een leugen gaat altijd een keer aan het licht komen. De duivel wil graag dat je liegt en dat je daarna onderuit gaat als je leugen aan het licht komt. Daarmee verzwakt hij je getuigenis. En daarom is integriteit, betrouwbaarheid een fundamenteel onderdeel van de geestelijke wapenrusting.

Het tweede dat Paulus noemt is het borstharnas, of het pantser van de gerechtigheid. Het pantser is de bescherming van je hart. Je hart is de zetel van je gevoel, je vertrouwen en je eigenwaarde. Ons hart mag zeker zijn dat we door Christus gerechtvaardigd zijn. Hij heeft alles volbracht aan het kruis. Daar mogen we op vertrouwen en dat mag je ook eigenwaarde geven. Ik ben een geliefd kind van de Vader. En om staande te blijven is het van belang dat we ons hart beschermen. Want

het is juist vanuit de wetenschap dat we gerechtvaardigd zijn, dat we rechtvaardige daden voortbrengen als vrucht van wat Hij voor ons heeft gedaan.

Het derde onderdeel van onze uitrusting zijn de schoenen. We moeten onze voeten schoeien met de bereidheid van het Evangelie van de vrede. Mensen die graag benadrukken dat het zo belangrijk is dat we het Evangelie uitdragen, hebben vaak de neiging om hierin de bereidheid om het Evangelie uit te dragen in te lezen. En natuurlijk, het Evangelie uitdragen is heel belangrijk, dat heb ik vorige week nog laten zien vanuit Handelingen 19, maar omdat het om standhouden gaat lijkt het me minder van toepassing op de bereidheid om heen te gaan. Ik denk eerder aan de bereidheid om het Evangelie vast te houden en er uit te leven. Wie dat doet staat stevig op z'n benen als de duivel hem of haar aanvalt.

Het vierde onderdeel is het schild van geloof. In oorlogen in Paulus' tijd werden er wel brandende pijlen afgevuurd op de vijand. Een afschuwelijk wapen. Je kreeg niet alleen een vleeswond, maar ook een brandwond. En brandende pijlen veroorzaakten vaak brand in de woningen van de mensen die aangevallen werden. Soldaten gebruikten om deze pijlen op te vangen een groot schild waar ze helemaal achter pasten, waarover heen een natte dierenhuid was getrokken. Zo'n schild kon brandende pijlen opvangen en doven.

Het schild van geloof is je vertrouwen op Christus. Dat is een dagelijkse keuze: ik stel mijn vertrouwen op de Here Jezus. Hij heeft alles voor mij volbracht. Hij heeft mijn schuld voldaan. Hij heeft voor mij de dood verslagen. Ik mag dankzij Hem kind aan huis zijn bij de Vader. Hoe vaak de duivel ook zijn pijlen op mij richt, ik mag schuilen achter het bloed van Christus. Hij heeft alles volbracht!

De helm van het heil beschermt ons hoofd, onze gedachten. De duivel wil ons maar wat graag laten twijfelen aan Gods verlossingswerk. Als aanklager wil hij je in je gedachten aanvallen. Maar we hebben de helm van het heil. Het heil, onze redding is een feit. Daar kan geen duivel wat aan veranderen. Ik las eens, dat als de duivel jou herinnert aan je zondige verleden, dat je hem maar moet herinneren aan zijn toekomst. In Openbaring lezen we dat de toekomst van de duivel de poel van het eeuwig vuur is en dat de toekomst van gelovigen een nieuwe aarde onder een nieuwe hemel is. Dat moeten we ons niet laten afroven. Houd daarom de helm van je redding stevig op je hoofd.

Het laatste wapen is het zwaard van de Geest, het woord van God. Hier gaat het om een kort zwaard dat ter verdediging gebruikt werd. De Romeinen kenden ook een lang zwaard dat werd gebruikt voor de aanval. Ook hier gaat het dus om de verdediging. Hoe dat in z'n werk gaat zien we in het leven van de Here Jezus heel duidelijk tijdens de verzoeking in de woestijn die Hij moest ondergaan. De duivel wilde Jezus tot zonde verleiden door achtereenvolgens stenen in brood te veranderen, van het dak van de tempel te springen en zelfs te buigen voor de satan. Jezus gaf drie keer antwoord vanuit Gods Woord. Drie keer zei Hij "er staat geschreven dat..." Hij pareerde de aanvallen met Gods woord. En dat kon Hij omdat Hij dat woord kende en bovendien wist Hij hoe de Bijbel toe te passen. Mag ik jullie 'ns vragen: welke plek heeft de Bijbel in jouw geloofsleven? Lees je Gods liefdesbrief aan jou iedere dag? Praat je erover met anderen hoe je het gelezene moet verstaan? Hoe je het moet toepassen? Wat wil God je leren met dat wat je leest?

U mag best weten dat ik me daar wel eens zorgen overmaak. Gebrek aan Bijbelkennis maakt je kwetsbaar. Je hebt geen weerwoord als de duivel je aanvalt. Je onderkent dwalingen niet. Kennis van de Bijbel draagt bij aan je geestelijke groei en beschermt absoluut tegen de aanvallen van de duivel. Het zwaard is heel belangrijk onderdeel van je wapenrusting. Als jij nou het gevoel hebt dat dit wapen niet op orde is, ga er dan aan werken. Gebrek aan Bijbelkennis is niet erg. Bijbelkennis kun je namelijk krijgen. Maar dan moet je er wel aan werken. Er niet aan werken, dat is wel erg.....levensgevaarlijk zelfs.

Paulus heeft verschillende onderdelen genoemd. Hij noemt tenslotte nog iets heel wezenlijks. Bid! Bid onder de leiding van de Geest, Bid als je aangevallen wordt. Bid voor jezelf, bid voor elkaar. En bid voor mij, dat mij het woord gegeven wordt bij het openen van mijn mond. Zie je dat Paulus niet bidt om bevrijding uit de gevangenis, maar om gelegenheden om te kunnen getuigen van het Evangelie. Het Evangelie moet verspreid worden. Achteraf gezien is Paulus' gevangenschap een zeer vruchtbare tijd geweest voor de verspreiding van het Evangelie. Paulus' vrijheid is daar ondergeschikt aan. Het gaat niet om het welzijn van de werkers, maar om de verspreiding van Gods Boodschap. De Boodschap van redding door Jezus Christus, de Boodschap van de mooie toekomst die komt. Want die eeuwige toekomst ligt vast. Daar kan geen duivel ons vanaf houden, daar kunnen ook moeilijke

omstandigheden, zoals de gevangenschap van Paulus, ons niet van afhouden. Voor wie gelooft staat de redding vast en voor onderweg heeft God ons voldoende aangereikt om het vol te houden. Een complete wapenrusting. Zullen we zorgen dat onze uitrusting op orde is, zodat we in staat zijn de vijand van ons af te houden?

De duivel is machtig. En wij mensen zijn uit onszelf klein. Maar in Christus zijn we meer dan overwinnaars!

Luther dichtte het al:

Ons staat de sterke Held terzij,
die God ons heeft verkoren.

Vraagt gij Zijn naam? Zo weet,
dat Hij de Christus heet!

AMEN